

Plachosť ma stojí **veľa energie**

ALENU ČERMÁKOVÚ zaraďujú do neveľkej rodiny slovenských šansonierok, aj keď v posledných rokoch je známa ako hlasová pedagogička spevákov v SuperStar či v relácii Môj najmilší hit. Jej život sa začal ako z filmu. Mama ju mala ako sedemnásťročná, otec bol v tom čase vo väzení, a keď mala Alena desať rokov, vytratil sa z jej života. Síce vždy spievala, ale vyštudovala VŠMU - filmovú tvorbu.

Vaším prvým filmom bol dokument o otcovi, ťažkom alkoholikovi. Bol to pokus o vyrovnanie sa s osobnou frustráciou?

To nebol dokument len o otcovi, pretože sa volal Vyvlieknie z vlastnej kože. Vyvliekala som sa ja aj moji rodičia i moje babky. Hlboko sme všetci načreli do svojho vnútra. Odhalili sme viac, ako by to urobil hocikto iný.

Bola to aj príležitosť stretnúť sa s otcom. Nebolo to jednoduché, ale mám pocit, že som sa s ním vnútorne zblížila. Ten film bol mojím odpustením. Najsilnejšie pre mňa bolo, keď odišiel zo života. Film som nakrútila v deväťdesiatom druhom a zomrel v deväťdesiatom ôsmom na zlyhanie organizmu. Policajti mi povedali, že to bolo v nedeľu na pravé popoludnie, v náručí priateľa pri pití okeny. Keď sme boli odpečať jeho byt, našli sme tam náboženské knihy. Na pohrebe sme boli siedmi. Bola tam aj moja mama, ktorá mu aj týmto spôsobom odpustila.

Aký bol otec?

Štriacák, čo sa prejavovalo, aj keď bol už na dne. Napríklad mi prisahal, že nikdy nič nevyberie z kontajnera. Raz som videla, že má pekné topánky, hovorím: Odkiaľ sú? A on, že ich našiel pri kontajneri. Ale nevytiahol ich z neho. Vždy bol štýlovo oblečený, aj keď špinavý.

Aká je mama?

Vždy bola energická, vedela tancovať v živote tak, ako jej ten život spieval. A ten tanec obdivuhodne zvládla. Obdivujem ju za jej silu. Som najstaršia z piatich dcér. Mama mala zmysel pre sarkazmus. Raz sa jej suseda, panička, pýtala, ako zvládne variť pre toľko detí. Ona jej s úsmevom vysvetlila, že jeden večer vyvarí plienky a druhý deň v tom istom hrnci urobí polievku, že je hustejšia. Keď boli v móde rifle, ušila mi také, že sa vyrovnali tým drahým z tuzexu. Hovorila: pamätaj si, že kým tu budem, nikdy nebudeš chodiť ako chudera.

Veľmi dôležitou postavou vo vašom živote je hlasový pe-

dagóg a neskôr liečiteľ František Tugendlieb. Čo pre vás znamená?

Sprevádza ma od mojich sedemdesiatich rokov. Dovedol ma tam jeden kamarát, ja som sa hanbila. Som plachý človek. Spriatelili sme sa, učil ma spievať, rozprávali sme sa o hudbe, paranormálnych javoch, liečení, stali sme sa výnimočnými priateľmi na celý život. Je to pre mňa úplne zásadný človek. Pretočil naruby moju životnú filozofiu, bola som predtým plachá divoška, ktorej sa život mohol vyvinúť aj inak. On mi dal smer, ukázal význam seba samej.

Neskôr sa stal známym alternatívnym liečiteľom, zažili ste ho aj v tejto polohe?

Je dobré zažívať zázraky. V mojom prípade zafungovala láska blízkych, ktorí sa asi modlili a mysleli na mňa. Tugendlieb to robil svojou obrovskou schopnosťou liečiť na diaľku. A Božia milosť sa ma dotkla. To je zázrak. Tugendlieb pomohol mnohým, oveľa ťažšie postihnutým ľuďom. Má totiž filozofiu života jasnú. Ňou je Kristus. A ja ho mám vo svojom živote tiež. Aj v tomto ma posunul.

Keď mne a môjmu mužovi Ivanovi lekári oficiálne oznámili onkologickú diagnózu, ktorú už ani nechcem spomínať, boli sme smutní. Ale z Ivana vyžaroval pokoj a láska, pretože veril, že diagnóza sa ma netýka. Ja som však prežila noc v panike. Lúčila som sa so životom a zhovárala som sa v tichosti s Bohom. Nedá sa na tejto ploche opísať, ako to prebiehalo. Ale urobila som niečo ako pokánie. A vtedy sa mi Boh zjavil. Doslova ma držal v náručí, ako matka alebo otec svoje dieťa. A vrátil ma do života. To je milosť.

Zjavenie môže vyvolať aj silná bolesť a diagnóza nemusela byť v skutočnosti fatálna, nemyslíte si?

To je možné. Ale ja to vnímam takto. Nič nie je náhoda. Môžem povedať, že by som to zjavenie ešte rada zažila, ale určite nie za takých dramatických okolností. Tie nepravím nikomu.

Pokračovanie na 23. strane

FOTO SME- MILAN DAVID

“Urobila som niečo ako pokánie. A vtedy sa mi Boh zjavil. Doslova ma držal v náručí, ako matka alebo otec svoje dieťa. A vrátil ma do života. To je milosť.”

Plachosť ma stojí veľa energie

Pokračovanie z titulnej strany

Verili ste aj dovtedy?

Myslíte v Boha? Vždy som verila, aj kým som sa usadila a prežívala som bohémske časy. Som katolíčka. Už ako dieťa som chodila do kostola. Vnútorne som bola s Bohom spriaznená, ale nikdy som nebola členom nejakého veriaceho kolektívu. Mój Boh nie je trestajúci a prísny, ale milujúci a veselý. Nebojím sa ho. Nie som, ako sa hovorí, svätá kosť. Žijem normálne.

Ako sa vyrovnávate so egoistickými tendenciami niektorých príslušníkov katolíckej cirkvi typu „my sme jediní správni, drahokam medzi bižutériou“?

Každý z ľudí má svoj názor, pre ktorý trpí alebo bojuje, nenávidí, miluje. Ja mám svoju cestu, svoj smer, a to, ako sa vyrovnajú jednotliví príslušníci katolíckej cirkvi s touto otázkou, je zasa ich cesta, ich život a ich vyrovnávanie. Obdivujem pána Antona Srholca, katolíckeho kňaza, rovnako evanjelického kňaza Miroslava Hvozďaru a zenového majstra Róši Kaisena. Nie ja mám právo súdiť. Na to je tu iný majster.

Nie je obdiv k zenovému budhizmu v rozpore s katolíckou cirkvou?

Neviem, čo je v rozpore s katolíckou cirkvou. Viem, čo by bolo v rozpore s mojím svedomím.

Vravíte, že ste plachá, ale vôbec tak nepôsobíte. Ste spontánna, vôbec nie tichá. Tak ako to vlastne je?

Na Vysoké škole múzických umení sme sa na jednom z predmetov mali charakterizovať, čo vlastne sme. Keď som povedala, že som plachá introvertka, všetci sa išli popučiť od smiechu. Ja som však naozaj veľmi plachá, ale som schopná to zamaskovať až tak, že to niekto môže brať ako dosť veľké sebavedomie. Prebíjanie plachosti ma však niekedy stojí veľa energie. Možno by som s tou plachosťou dokázala stáť aj na barikádach tak, ako stojím na pódiu.

Ak je introvert „preškolený“ na extroverta, niekde sa to stále prejavuje. Kde sa to prejavuje u vás?

Ak pridem do spoločnosti, kde všetci majú pravdu, nie je tam miesto pre názor iného, každý je coolový, vtedy sa stiahnem ako slimák do ulity a trčia mi len senzory. Ak vycítim, že je čas odísť, odchádzam. Vyhľadám radšej pokojnejšie miesto alebo spoločnosť.

„Žijeme obdobie, ktoré sa ešte musí nasýtiť rehotom. Potom vytriezvieme a pomaly z púšte začnú vystupovať, dúfam, aj hodnoty.“

Raz ste povedali, že dramatická a tragická poloha šansónu vám nie je príliš blízka. Je to tak?

Mám pocit, že ľudia vo všeobecnosti milujú škatulkovanie. Ja tiež, keď som prišla s piesňami, ktoré pre mňa píše Ivan, vedeli sme, že musíme nejakoznačiť to, s čím prichádzame. Sami sme nazvali album Šansóny a iné piesne. Čiže piesne a iné piesne, lebo šansón znamená po francúzsky pieseň. Ale mám pocit,

že Francúzi nemajú so škatulkovaním až taký problém. Keď si v počítači prehrám ich albumy, je tam napísané world music. Alebo balada. Zaspievam aj rockovú alebo muzikálovú pieseň.

Synonymom šansónu u nás je Hana Hegerová, ktorá sa preslávila práve dramatickým podaním. Vy s ňou máte veľmi dobrý vzťah, ak sa nemýlim.

Keď som nakrúcala film Všetko je v nás o Františkovi Tugendliebovi, pozvala som ju ako jednu z „jeho žiakov“, aj keď v jej prípade to boli skôr konzultácie. Mala totiž susedov, ktorých rušil jej hlasný spev. Dostala do hlasoviek napätie a nevedela forte zaspievať ani na koncerte. Chodila k Tugendliebovi, aby túto traumu odstránila. Bolo to inak veľmi príjemné, porozumeli sme si. Zažila som pritom aj dramatické okamihy. Kame-raman si doma zabudol batérie na kameru a ja som už bola v strese, že taká veľká osobnosť ako Hegerová má čas presne vymedzený, ale ob- jednali sme si drinky a zarozprávali sme sa tak, že keď sa spýtala „tak ideme na to?“, bol už kameraman dávno späť. Ani ja som si to nevsimla, taká som bola pohltená rozhovorom. Zblížili sme sa. Potom sme sa stretli v Prahe na krste Tugendliebovej knihy o hlasovej pedagogike. Ona krstila a ja som spievala. Ľudia veľmi tlieskali, neviem, či sa jej moje vy-

Alena Čermáková (1964) - speváčka, hlasová pedagogička. Absolvovala dokumentaristiku na VŠMU, nakrútila päť autorských filmov. Spievala vo viacerých filmoch, ako hlasová pedagogička spolupracovala s množstvom interpretov, medziiným s účinkujúcimi v doterajších dvoch cykloch Slovensko hľadá Superstar a Mój najmilší hit. V roku 2002 vydala album Šansóny a iné piesne. Je vydatá za hudobníka Ivana Čermáka, majú dvoch synov.

„Ak sa už tridsaťročie hovorí o Marike Gombitovej ako o najvýraznejšej slovenskej speváčke a tiež chodila k Tugendliebovi, ostatné si musíte dopovedať sami. Učím jeho metódou a tiež už mám za sebou nejaké mená.“

František Tugendlieb je v Aleninom živote zásadným človekom.

FOTO - ARCHÍVA. Č.

„Neviem, čo je v rozpore s katolíckou cirkvou. Viem, čo by bolo v rozpore s mojím svedomím.“

chirurga, ktorý si povie, nie som cenený ani zaplatený, tak tá zoperujem, ale vieš, je to moje hobby a dnes akosi nemám náladu. Cítim, že sa veci budú meniť. Čím menej bude muzikantov a spevákov, ktorí budú naozaj živí, tým viac budú cenení. Aj keď neviem, či sa to bude týkať nás. A navyše žijeme obdobie, ktoré sa ešte musí nasýtiť rehotom. Potom vytriezvieme a pomaly z púšte začnú vystupovať, dúfam, aj hodnoty.

S vaším mužom ste sa dali dokopy v „kšeftovej“ kapele a účinkovali ste aj v zahraničí. Je takáto speváčka dráha pre dievča ťažká?

My sme dlhodobo v zahraničí neúčinkovali, išlo o výjazdy do Rakúska na jeden večer, „celtfesty“, teda hrania vo veľkých stanoch pod celtou. Bolo to skvelé, fantastická skúsenosť. Ale tento pán, môj muž, mi natrvalo zmenil život. Píše mi piesne, bez ktorých by sme tento rozhovor asi nerobili. Je v pozadí a skladá skvelú filmovú, divadelnú aj inú hudbu. Nechcem, aby ste si mysleli, že na tých kšeftoch zostal. On je moja Achillova päta.

Veľa hudobníkov sa za takého čosi hanbí a vyhovára sa na to, že potrebujú peniaze a podobne.

Peniaze som potrebovala, ale nevyhováram sa. Raz som sa na túto tému rozprávala s jedným významným slovenským režisérom. Spýtal sa ma: a to ste museli? Jasné, že som musela, lebo v tom období života to bolo pre mňa úplne samozrejmé. V živote som si musela vyskúšať všeličo. Vďaka tým peniazom som si mohla konečne kúpiť práčku a auto v priebehu jedného roka. To by z učiteľského platu bolo sotva možné.

Robili ste pre oba ročníky SuperStar, teraz ste v time relácie Mój najmilší hit. Aký je rozdiel medzi týmito súťažami?

Najdôležitejšie je asi to, že v Mojom najmilšom hite sa spieva výlučne po slovensky, a v slovenčine sa spieva veľmi ťažko. Speváci sa s tým pasujú vynikajúco. Rozdiel medzi týmito súťažami je hlavne v tom, že v Mojom najmilšom hite si produkčná spoločnosť povedala, že ma konečne predstaví divákovi, že ukáže, ako pracujem. Dovtedy sa o mne vedelo, ale na obrazovke ma nikto nevidel pracovať. Zviditeľnila profesiu, o ktorej sa málo vie. To si cením. Na Slovensku nie je veľa tých, ktorí učia Tugendliebovou metódou. A keďže k nemu chodila celá plejáda československých spevákov, za jeho metódu hovorí veľa. Za sociku neexistovali až také mediálne tlaky, ktoré z noci do rána mohli urobiť z človeka hviezdu. On si musel svoju cestu vydrieť. Ak sa už tridsaťročie hovorí o Marike Gombitovej ako o najvýraznejšej slovenskej speváčke a tiež k nemu chodila, ostatné si musíte dopovedať sami. Učím jeho metódou a tiež už mám za sebou nejaké mená.

Ako hodnotíte SuperStar?

Superstar bola skvelá príležitosť pracovať v kolosálnom projekte. Hlavne jednotka bola spevácky i osobnostne pestrá a dobrá. V dvojke ma zaujal Peter Cmorik.

Ako filmárka ste urobili iba päť filmov, nie je vám ľúto?

Mám dvoch synov, ktorí ešte musia vyrásť. Kariéra mi nie je bližšia ako oni.

Verím, že mám ešte veľa pred sebou. Milujem život a ľudí. Možno mi do cesty vstúpia i filmové projekty. Teraz však chcem hlavne spievať a spievať. Pre ľudí. Patetické, však? **Marian Jaslovský**
FOTO SME - MILAN DAVID

Čo znamená byť hlasovým pedagógom?

Hlasový pedagóg by mal byť človek, ktorý má srdce otvorené na napredovanie druhých. Ak to chce človek robiť poctivo, musí sa tešiť z úspechov svojich „žiakov“. Hlasový pedagóg je odborník na hlas. Hlasivky pracujú, zjednodušene povedané, ako gumička, ktorá sa natáhuje a sťahuje a tým sa posilňuje. To posilňovanie je moja práca. Ale okrem toho je tu ešte výraz piesne, jej štýl a osobnosť interpretu. Je to zložitejšia téma, na dlhé rozprávanie. Pre mňa fascinujúca a každý deň mi odhaľuje nové a nové zákutia.

Spolupracujete s elitou slovenskej hudby, ste rešpektovaná speváčka. Nikdy vás nemrzelo, že ste sa viac nepustili do vlastnej hudobnej kariéry? Zatiaľ ste vydali jeden album.

Vždy je tu niečo, čo človeka mrzí. Ale na to sú dobré vankúše. Dobre sa do nich plače. Myslím, že čas nie je až taký dôležitý, lebo skúseností pribúda. Louis de Funés bol do štyridsiatky barový klavirista, až potom ho objavili ako herca. Verím, že môj čas príde.

U nás je dosť veľký problém užívať sa hudbou, hraním, spievaním. Je to skôr hobby.

Aj keď je to hobby, musíme sa snažiť veci robiť kvalitne. Nevieť si predstaviť